

Aan de gemeenteraad

Op 12 november 2025 stelde J. Vicario (VVD) ons schriftelijke vragen over Van tevredenheid, naar resultaat (25bb008248).

Inleidend wordt gesteld:

Tijdens de raadsvergadering van 2 oktober 2025 besprak de gemeenteraad de voortgang van het Beleidskader Basisvaardigheden 2023-2026. De Rotterdamse VVD vindt goed taalonderwijs van groot belang voor zelfredzaamheid en participatie, maar constateert dat we nog onvoldoende sturen op resultaten. Tevredenheid is waardevol, maar geen uitkomstmaat. Wij willen inzicht in doorstroom, uitval met reden en niveaustijgingen, zodat we zeker weten dat ook bij een krimp budget, we duidelijke kaders hebben om op te sturen.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Voorafgaand aan de beantwoording van de specifieke vragen treft u hieronder een algemene toelichting op de trajecten basisvaardigheden en de doelstellingen om de gevraagde gegevens zo goed mogelijk te kunnen interpreteren.

Doelstelling beleid

De gemeenteraad heeft met het vaststellen van het beleidskader basisvaardigheden ook vastgesteld te sturen op de volgende resultaten:

- Kwantitatieve doelstelling: 25.000 gestarte trajecten. Deze doelstelling is recentelijk verhoogd naar 30.000 gestarte trajecten basisvaardigheden.
- Kwalitatieve doelstelling: 80% van de deelnemers is tevreden met het gevolgde traject.

Met deze afspraken stuurt de gemeenteraad op hoofdlijnen (kwantitatief en kwalitatief). Tevredenheid is hierbij zeker geen uitkomstmaat.

Sturing op de door u gevraagde gegevens gebeurt via de periodieke contractgesprekken met de gecontracteerde aanbieders op basis van hun voortgangsrapportages.

Doelstelling trajecten

De doelstelling van Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) is het bevorderen van de zelfredzaamheid van volwassenen, waarbij het van belang is dat eenieder de opleiding kan volgen die het beste aansluit bij haar/zijn wensen, behoeften en mogelijkheden. De Rotterdamse trajecten basisvaardigheden bieden daarom zowel qua niveau als inhoud maatwerk trajecten gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid op de thema's werk, geld, gezondheid en zorg. De trajecten zijn onderdeel van een integrale aanpak in samenwerking met andere portefeuilles binnen de gemeente zoals armoede, werk en inkomen, zorg, onderwijs, welzijn etc. De trajecten zijn onderdeel van een keten bijvoorbeeld in het vergoten van de arbeidsmarktkansen van deelnemers. Directe doorstroom vanuit de trajecten basisvaardigheden naar werk is echter niet het doel van de trajecten en is niet reëel om te verwachten alleen op basis van een traject. Arbeidsmarkttoeleiding gebeurt verder via de instrumenten van werk en inkomen.

Soort trajecten

Op basis van de WEB onderscheiden wij formele en non-formele trajecten.

- Formele trajecten zijn diplomagericht. Het behalen van een diploma is echter niet verplicht evenmin doorstroom naar een andere opleiding en of werk.
- Non-formele trajecten zijn niet diplomagericht. Een niveauverhoging is evenmin een verplichte doelstelling.

Vraag 1:

Kunt u voor 2024 een tabel aanleveren per aanbieder en trajecttype met: gestart, afgerond, doorloop naar 2025, voortijdig afgemeld. Graag met totaal- en percentage kolommen.

Antwoord:

	Aantal gestarte traject 2024	Aantal afgeronde trajecten 2024	Aantal deelnemers doorloop naar 2025	Aantal deelnemers voortijdig afgemeld 2024
Albeda Zadkine (formeel)	2.450	1.918	1.232	328
Sagènn (formeel)	2.119	1.912	986	382
Alsare (non-formeel)	1.904	1.297	427	388
NLtraining (non-formeel)	1.582	1.141	324	494

De uitval onder de deelnemers blijft bij drie aanbieders onder of op 20%. De uitval bij NLtraining was hoger. Conform de opdracht moest NLtraining daarom ook een verbeterplan indienen om de uitval te verlagen. NLtraining heeft onder andere de volgende acties ondernomen om de uitval in te perken:

- Aangepast verzuimprotocol ingevoerd.
- Twee verzuimmedewerkers aangenomen.
- Workshop voor docenten over het motiveren en stimuleren van deelnemers.
- Duidelijkere instructie voor deelnemers over de aanwezigheidsregels.
- Betere inzet communicatiemiddelen richting deelnemers.

In november 2025 bedroeg het uitvalpercentage ongeveer 17% in plaats van 31% in 2024.

Vraag 2:

Welke top 5 redenen noemen aanbieders voor voortijdige afmelding in 2024? Welke acties zijn er genomen om dit in 2025 beter te doen?

Antwoord:

De top 5 redenen en acties die aanbieders noemen zijn als volgt:

1. Privéomstandigheden (vertrouwelijk);
2. Komt niet naar de les en reageert niet;
3. (Ander) werk;
4. Geen interesse meer;
5. Andere (taal)cursus of studie.

Net als bij NLtraining in 2024 wordt conform het bestek bij aanbieders een verbeterplan opgevraagd indien het uitvalpercentage te hoog is.

Vraag 3:

Hoeveel deelnemers stromen na afronding door naar (beter) werk of (vervolg) opleiding?

Antwoord:

Zoals in de toelichting is beschreven, is directe doorstroom vanuit de trajecten basisvaardigheden naar werk niet het doel van de trajecten en is het niet reëel om te verwachten alleen op basis van een traject. Verplichte doorstroom naar een vervolgopleiding is evenmin geen doelstelling van de trajecten. Desondanks zien we veel deelnemers doorstromen naar een vervolgtraject.

In 2024 zijn in totaal 9.345 trajecten gestart. 4.320 deelnemers zijn doorgestroomd naar een (vervolg)opleiding. 195 deelnemers zijn na afronding van hun traject meteen doorgestroomd naar (beter) werk. De taalaanbieders hebben er geen zicht op of deelnemers op langere termijn (beter) werk hebben gevonden.

Vraag 4:

Hoeveel deelnemers hebben in 2024 aantoonbaar een taalniveau-stap gezet (bijv. A1→A2, A2→B1), en hoeveel ontvingen een diploma/certificaat?

Antwoord:

Binnen de formele educatie hebben 1.076 deelnemers een taalniveau-stap gezet en een diploma behaald. Non-formele trajecten zijn niet diplomagericht. Een niveauverhoging is geen verplichte doelstelling. 2.879 deelnemers hebben binnen de non-formele educatie een certificaat behaald.

Vraag 5:

Hoeveel deelnemers zijn na afronding van een informeel traject ingestroomd in een formeel traject of MBO-entree? En hoe wordt dit bijgehouden?

Antwoord:

Informele taalactiviteiten worden in de gemeente Rotterdam vanuit het welzijnsbeleid aangeboden. Deze activiteiten zijn heel laagdrempelig en hoeven niet te voldoen aan de doelstellingen van de Wet educatie en beroepsonderwijs, zoals non-formele of formele trajecten.

Informele activiteiten zijn bijvoorbeeld taalcafé in de Bibliotheek of activiteiten met vrijwilligers. Doorstroom naar een formeel of mbo-traject vindt doorgaans niet direct plaats vanuit informele taalactiviteiten.

Voorts wordt door het raadslid gesteld:

Met de aankomende bezuinigingen op de WEB-middelen en een onderbesteding in 2024, is de Rotterdamse VVD benieuwd hoe hiermee wordt omgegaan.

Vraag 6:

Welke bedragen uit de onderbesteding 2024 zijn doorgeschoven naar 2025/2026 en waaraan worden deze besteed?

Antwoord:

Zoals in de voortgangsrapportage staat vermeld, bedroeg de onderbesteding op de WEB-middelen € 2,4 miljoen. Dit volledige bedrag is in 2025 ingezet voor trajecten basisvaardigheden. De onderbesteding van € 636.000,00 op de algemene middelen, vloeit terug in de gemeentekas.

Vraag 7:

Welke criteria hanteert u in 2026 om trajecten te prioriteren op rendement, en hoe borgt u dat lesuren in de klas overeind blijven?

Antwoord:

De criteria in 2026 zijn de contractueel afgesproken criteria. De lesuren zijn conform de contractueel afgesproken trajectduur (aantal weken en lesuren).

Vraag 8:

Hoe wordt op dit moment vastgesteld of de miljoeneninvestering in taal en basisvaardigheden leidt tot meer zelfredzaamheid en participatie?

Antwoord:

Zoals in de voortgangsrapportage (25bb004311) vermeld, vindt jaarlijks onderzoek plaats naar de sociale inclusie door professor Maurice de Greef. Dit onderzoek wordt landelijk uitgevoerd en is het enige beschikbare onderzoek op dit moment om de impact van de trajecten in termen van sociale inclusie te meten. Voor de resultaten verwijzen wij u graag naar de voortgangsrapportage.

Vraag 9:

Is het college bereid om een meerjarig monitoringskader te ontwikkelen waarin niet alleen aantallen, maar ook effect en opbrengst structureel worden gemeten?

Antwoord:

Bij het vaststellen van het beleidskader basisvaardigheden 2023-2026 'Rotterdam Vaardig Verder, Beter in taal, rekenen en digitale vaardigheden' (22bb7749) heeft de gemeenteraad met het vaststellen van het beleidskader basisvaardigheden ook vastgesteld te sturen op de volgende resultaten:

- Kwantitatieve doelstelling: 25.000 gestarte trajecten. Deze doelstelling is recentelijk verhoogd naar 30.000 gestarte trajecten basisvaardigheden.
- Kwalitatieve doelstelling: 80% van de deelnemers is tevreden met het gevolgde traject.

Dit beleidskader loopt tot eind 2026. Vanaf 2027 zal een nieuw beleidskader moeten worden vastgesteld waarin andere afspraken kunnen worden gemaakt.

Vraag 10:

Kan het college toezeggen dat bij toekomstige bezuinigingen niet alleen op kwantiteit, maar vooral op maatschappelijk rendement zal worden gestuurd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Er wordt reeds op maatschappelijk rendement gestuurd. Dit zal worden gecontinueerd. Voor de toekomstige bestuursperiode geldt echter dat er minder budget beschikbaar is. Dit zal gevolgen hebben op de ambitie.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten